

Sessie mantelzorg

Mantelzorgers, ze komen voor in alle lagen van onze samenleving, in alle leeftijden. En er zijn er veel van, van mantelzorgers. Volgens de Transformeermonitor zouden er in onze gemeente zo'n 12.000 mensen mantelzorger zijn. En blijkens de antwoorden op onze informatieve vragen (waarvoor hartelijk dank aan college en ambtelijke ondersteuning) zijn het er waarschijnlijk nog meer.

Mantelzorg: het is zorg voor een naaste, voor iemand van wie je houdt. Een voor velen vanzelfsprekende zorg, gegeven aan een partner, ouder, kind, buurvrouw/buurman of andere naaste.

Zorg die ook die 'bovengebruikelijk' is. Het gaat dus niet om zaken die in een relatie vanzelfsprekend zijn, maar om zorg, ondersteuning en vaak ook om het overnemen van de regie over iemand's eigen leven. Zorg die regelmatig 24 uur per dag, 7 dagen per week is.

Met de decentralisaties in de zorg van een aantal jaren geleden is er door de landelijke overheid bewust op ingezet dat mensen die zorg of ondersteuning nodig hebben meer dan voorheen een beroep doen op het eigen netwerk. Opname in een zorginstelling is tegenwoordig voorbehouden aan mensen met relatief ernstige beperkingen, en dat heeft uiteraard gevolgen voor de zorg en ondersteuning die thuis geboden moet worden door professionals en door mantelzorgers.

Ik heb van een aantal kanten de vraag gekregen wat GL met deze sessie wil bereiken. En dat is een goede vraag waarop het antwoord niet simpel is.

Allereerst wil ik graag de boodschap overbrengen dat wij als gemeentebestuur écht aan zet zijn als blijkt dat er maar liefst 1100 mantelzorgers (en misschien wel meer) aangeven overbelast te zijn. Het is als een olifant die in de kamer staat, hij is zo groot dat niemand hem lijkt (of durft?) te zien. Maar we mogen niet weggijken, niet omdat het moreel onacceptabel is als de mantelzorgdruk op inwoners zo hoog oploopt dat zij zelf niet meer goed kunnen functioneren. En ook niet omdat het 'omvallen' van een mantelzorger kan betekenen dat de continuïteit van de zorg aan een kwetsbaar iemand in gevaar komt. Iets wat niemand, wij, maar zeker de mantelzorger zelf, wil.

Het goede nieuws is dat wij in onze gemeente wel degelijk aandacht hebben voor mantelzorgers. Mantelzorg en meer zet zich met hart en ziel in voor mantelzorgers. GL hoort er regelmatig positieve signalen over.

We geven mantelzorgers een mantelzorgcompliment, organiseren een leuke dag rond 11 november.

Ook is er binnen het raadhuis zelf in toenemende mate aandacht voor mantelzorgende ambtenaren, en dat is heel belangrijk. De combinatie zorg en werk kan ingewikkeld zijn, en het hoort bij goed werkgeverschap daar oog voor te hebben.

Doel van deze sessie is dus bewustwording.

Mijn tweede punt is:

Doen wij genoeg? Gezien het aantal mantelzorgers dat aangeeft overbelast te zijn, moeten we hier helaas de conclusie trekken dat het **niet voldoende is, niet goed genoeg**, wat wij als samenleving doen.

Graag wil ik in deze inleiding nog wat zaken belichten, dit om ook aan te geven hoe ingewikkeld deze problematiek is.

- 'Mantelzorg en meer' deed met onder andere de gemeente Haarlemmermeer onderzoek naar jongeren die mantelzorgtaken verrichten. De uitkomsten daarvan zijn dat maar liefst 1 op de 5 jongeren mantelzorger is. Uit de gesprekken met deze jonge mantelzorgers kunnen een aantal conclusies getrokken worden. Bijvoorbeeld dat ieder jongere zijn eigen verhaal en ook zijn eigen ondersteuningsbehoefte heeft. Maar ook dat veel jongeren aangeven dat er aandacht moet zijn voor het hele gezin, niet alleen voor degene die zorg nodig heeft.

Een aantal andere veelgehoorde zaken zijn:

- de toegankelijkheid van de zorg kan enorm ingewikkeld zijn. Procedures die lang duren. Onzekerheid over de continuïteit van zorg en ondersteuning, zeker bij kinderen en jongeren.

En ben je eenmaal binnen dan begint het feest der bureaucratie. *Gemiddeld* drie uur per week aan de administratie, blijkt uit onderzoek van Mezzo. Collega's, dat is per jaar een maand fulltime werken! Tijd die dus nog komt bovenop de zorgtaken! Tijd die niet besteed wordt aan werk of aan ontspanning...

- Mantelzorgers krijgen vaak te maken met heel veel verschillende instanties. De gemeente, het CAK, de SVB, zorgverzekering, zorgkantoor, en dan natuurlijk nog de instanties waar de professionals werken die de zorg en ondersteuning leveren. Instanties die niet zelden met regelmaat naar de bekende weg vragen, vaak hun eigen criteria hanteren, en niet zelden langs elkaar heen werken. Over de Sociale Verzekeringsbank regent het klachten als het gaat om de PGBadministratie, dit is ronduit schandalig.

- Wonen en zorg. Onze fractie heeft er vaak aandacht voor gevraagd. Met de decentralisaties is voor bepaalde groepen de zorg en ondersteuning wel overgegaan naar de gemeente, maar de wooncomponent niet. Dit brengt sommige doelgroepen in de problemen, en dat heeft ook effecten op mantelzorgers die bijvoorbeeld geen woonplek kunnen vinden voor hun volwassen kinderen.

- Aan de keukentafelgesprekken komt de draagkracht en de draaglast van de mantelzorgers niet altijd ter tafel. En ook wordt er niet op ingezet overbelasting van de mantelzorger te voorkomen. Wat GL betreft moeten we het daar ook over hebben. Het gaat om de simpele vraag: 'hoe gaat het nu met ú?'

- Financiële zaken: er zijn mensen die afzien van hulpmiddelen, zorg en ondersteuning vanwege de eigen bijdrageregeling. Een eigen bijdrageregeling die overigens naar alle waarschijnlijkheid op de schop gaat, nu we een nieuw kabinet hebben. Ook zijn er mantelzorgers die minder gaan werken of zelfs stoppen vanwege de zwaarte van de zorg.

Afsluitend:

Het is belangrijk dat wij vanavond als gemeenteraad spreken over mantelzorg, dank voor de steun aan dit sessieverzoek. Dat er relatief veel mantelzorgers overbelast zijn is onaanvaardbaar voor onze fractie. Dat is de reden dat wij vanavond tesamen met (1HLMR...) de motie **Mantelzorg: van een zware jas naar een warme jas** indienen. In de motie de opdracht aan het college om met een nota te

komen waaruit de ambitie spreekt om het aantal overbelaste mantelzorgers significant te verminderen.